

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ

**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
СИСТЕМА ХИДРОЕЛЕКТРАНА НА ИБРУ**

НАЦРТ

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
INSTITUTE OF ARCHITECTURE AND URBAN & SPATIAL PLANNING OF SERBIA

Београд, новембар 2023. године

**ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
СИСТЕМА ХИДРОЕЛЕКТРАНА НА ИБРУ**

Носилац израде:

**МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ И УРБАНИЗАМ**

Носилац посла:

ИНСТИТУТ ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ

Директор

др Саша Милијић, д.п.п., научни саветник

Београд, новембар 2023. године

РАДНИ ТИМ

Руководиоци израде	др Небојша Стефановић, д.п.п. бр. лиценци 100008204, 201016313 МП	др Саша Милијић, д.п.п. бр. лиценце 100000703 МП
-------------------------------	---	--

<i>САРАДЊА – ИЗРАДА ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ</i>	Институт за водопривреду "ЈАРОСЛАВ ЧЕРНИ" АД
---	---

Измене и допуне Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру (у даљем тексту: Измене и допуне Просторног плана), урађене су према Одлуци о изради Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру („Службени гласник РС“, број 71/23), чији је саставни део Одлука о неприступању изради Стратешке процене утицаја Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру на животну средину („Службени гласник РС, број 65/23).

Стручну контролу Нацрта измена и допуна Просторног плана у складу са чланом 49. став 1. Закона о планирању и изградњи обавила је Комисија за стручну контролу Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која је сачинила Извештај о обављеној стручној контроли Нацрта измена и допуна Просторног плана број 350-01-01389/2023-11 од 27.10.2023. године.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ СИСТЕМА ХИДРОЕЛЕКТРАНА НА ИБРУ

У текстуалном делу Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру („Службени гласник РС“, број 58/12) (у даљем тексту: Просторни план) делови текста се мењају и допуњују на следећи начин:

*

Одељак „УВОДНЕ НАПОМЕНЕ“, мења се и гласи:

Изради Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру (у даљем тексту: Просторни план) се приступило на основу Одлуке о изради Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру („Службени гласник РС“, број 46/11) и Одлуке о изради Измена и допуна Просторног плана подручја посебне намене система хидроелектрана на Ибру („Службени гласник РС“, број 71/23).

Просторни план је припремљен у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) (у даљем тексту: Закон), Закона о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, број 88/10), Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18 – др. закон, 40/21 и 35/23 – др. закон), Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон), Закона о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон), Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/2018 – др. закон), Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) и Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19) (у даљем тексту: Правилник).

Основни разлог за израду и доношење Просторног плана је стварање услова за реализацију републичких интереса и система хидроелектрана на подручју реке Ибар. Овим Просторним планом дефинисана су начела просторног уређења, циљеви просторног развоја, организација, заштита, коришћење и намена простора, као и други елементи значајни за подручје реке Ибар и систем хидроелектрана, а нарочито елементи за директно спровођење Просторног плана.

Просторни план садржи текстуални део са шест табела и графички део. Текстуални део Просторног плана има следећи основни садржај: I Полазне основе, II Принципи, циљеви и

концепција изградње система, III Планска решења, IV Правила уређења и правила грађења и V Имплементација.

Графички део Просторног плана садржи три реферална графичка приказа планских решења у размери 1:25.000, и то: Реферална карта број 1 „Посебна намена простора”; Реферална карта број 2 „Саобраћај, инфраструктурни системи, заштита животне средине и природних и културних добара и туризам”; и Реферална карта број 3 „Карта спровођења”. Саставни део графичког дела Просторног плана су и тематске карте детаљног приказа посебне намене са планом регулације и нивелације за сваки профил у размери 1:2.000 и то: Профил Лакат (1,2,3) Маглич, Добре Стране (1,2), Бела Глава, Градина, Церје, Главница, Ушће, Гокчаница и Бојанићи (1,2,3).

Упоредо са израдом Просторног плана урађен је и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

*

У глави I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ, у одељку 1. ОБУХВАТ И ОПИС ГРАНИЦА ПОДРУЧЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА, ГРАНИЦЕ ЦЕЛИНА И ПОДЦЕЛИНА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ,

У ставу 4. речи „сагласно одредбама члана 11. став 2. Правилника о садржини и изради планских докумената“ бришу се.

У ставу 12. алинеја (4) реч „5“ замењује се са речи „4“, речи „и ХЕ Главница“ бришу се.

*

У глави I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ, у одељку 2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА, пододељак 2.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 2010-2020 („Службени гласник РС”, број 88/10), на крају текста додаје се нови текст који гласи:

Нацртом Просторног плана Републике Србије до 2035. године (Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, 2023.) дефинисано је да је општи циљ просторног развоја енергетике и енергетске инфраструктуре сигурно снабдевање потрошача енергијом и енергетска транзиција, што подразумева заштиту енергетских потенцијала, повећање коришћења обновљивих извора енергије, истраживање нових извора енергије, ефикаснији енергетски систем (производње, дистрибуције и потрошње енергије) и оптималан просторни размештај енергетских објеката и енергетске инфраструктуре, уз обезбеђење заштите животне средине и јавног здравља. Посебни циљеви развоја енергетике се односе делом и на веће коришћење обновљивих извора енергије.

Основна оријентација развоја електропривреде Републике Србије базира се на интензивирању развоја и рационалном коришћењу домаћих енергетских потенцијала који обезбеђују енергетску независност, уз спровођење постепене енергетске транзиције. Засниваће се на производњи електричне енергије из постојећих и нових, пре свега термо и хидро постројења, базираним на рационалном коришћењу домаћих ресурса и савременим технологијама са минималним утицајем на животну средину.

Хидроенергетска постројења су највећи и најпрофитабилнији објекти у оквиру речних система и због тога се тежи да буду део свих вишенаменских система. Због нових економских и енергетских односа, готово целокупни технички хидроенергетски потенцијал Србије нашао се у категорији економски искористивог потенцијала у оквиру вишенаменских система код којих је хидроенергетика један од профитабилних корисника. Међу најважније планиране системе

спада каскадни систем на реци Ибру, са 10 прибранских, проточних ХЕ у кориту за велику воду који не угрожавају окружење већ су саставни део интегралног уређења те речне долине.

*

У глави I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ, у одељку 2. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА:

Назив пододељка „2.2.НАЦРТ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ЗА ПОДРУЧЈЕ ШУМАДИЈСКОГ, ПОМОРАВСКОГ, РАШКОГ И РАСИНСКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА“ мења се и гласи „2.2. РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН ЗА ПОДРУЧЈЕ ШУМАДИЈСКОГ, ПОМОРАВСКОГ, РАШКОГ И РАСИНСКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА („Службени гласник РС“, број 39/14)“.

У ставу 1. речи „Нацрт Регионалног просторног плана“ замењују се речима „Регионални просторни план“.

*

У глави II ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И ОПШТА КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ, у одељку 2. ОПШТИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА, у ставу 2. алинеја 1. речи „(издавањем локацијске дозволе)“ замењују се речима „(издавањем локацијских услова)“:

*

У глави III ПЛАНСКА РЕШЕЊА, у одељку 3. РАЗВОЈ ТУРИЗМА КАО КОМПЛЕМЕНТАРНЕ АКТИВНОСТИ НА ПЛАНСКОМ ПОДРУЧЈУ, у ставу 2. речи „Нацртом Регионалног просторног плана“ замењују се речима „Регионалним просторним планом“.

*

У глави III ПЛАНСКА РЕШЕЊА, у одељку 5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА, пододељак 5.1. МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНИЦА,

У ставу 30. речи „Законом о јавним путевима („Службени гласник РС“, број 101/05)“ замењују се речима „Законом о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон)“.

У ставу 31. речи „У складу са чланом 69. и чланом 75. Закона о јавним путевима („Службени гласник РС“, број 101/05),“ бришу се.

Ставови 49., 50. и 51. бришу се.

На крају текста додаје се нови став који гласи „Пружни појас, заштитни пружни и инфраструктурни појас дефинишу се у складу са Законом о железници („Службени гласник РС“, број 41/18 и 62/23)“.

*

У глави III ПЛАНСКА РЕШЕЊА, у одељку 5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ОДНОС ПРЕМА ДРУГИМ ТЕХНИЧКИМ СИСТЕМИМА, пододељак 5.2. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА, после Табеле 6. додаје се нови став који гласи „ Снаге и протоци сваке појединачне хидроелектране су дати оквирно и биће дефинисани у наредној фази израде техничке документације“.

*

У глави IV, у одељку 1. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА, пододељак 1.3. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ЈАВНИХ ПУТЕВА, у ставу 6. речи „(Закон о железници, „Службени гласник РС”, бр.18/05; Закон о јавним путевима, „Службени гласник РС”, бр.101/05, 123/07 и 101/11)“ замењују се речима „(Закон о железници, „Службени гласник РС“ број 41/18 и 62/23; Закон о путевима, „Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон)“.

*

У глави IV, у одељку 2. ПРАВИЛА ЗА УРЕЂЕЊЕ И ГРАЂЕЊЕ ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ (ЈАВНЕ) НАМЕНЕ, пододељак 2.2. ПРАВИЛА ЗА ЗОНУ БРАНА, став 1. и тачке 1.-10. мењају се и гласе:

„Основне техничке карактеристике на основу којих су дефинисана правила грађења за зоне брана и хидроелектрана преузете су из Генералног пројекта. У даљим фазама пројектовања техничке карактеристике брана и хидроелектрана ће бити даље разрађене и детаљније одређене. Овим Просторним планом дефинишу се основна правила грађења за потребе издавања локацијских услова и усмеравајућа су за даље фазе пројектовања.

1. ХЕ Лакат:
 - КНУ до 233 мнм;
 - Дужина бране у круни око 110 m;
 - Кота круне бране до 236 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити да се преко круне пешачки и мото/бициклички саобраћај;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
2. ХЕ Маглич:
 - КНУ до 256 мнм;
 - Дужина бране у круни око 150 m;
 - Кота круне бране до 259 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити да се преко круне пешачки и мото/бициклички саобраћај;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
3. ХЕ Добре Стране:
 - КНУ до 272,7 мнм;
 - Дужина бране у круни око 100 m;
 - Кота круне бране до 276 m;

- Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
- Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
- Предвидети рибљу стазу;
- Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
- Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 4. ХЕ Бела Глава:
 - КНУ до 290 мнм;
 - Дужина бране у круни око 130 m;
 - Кота круне бране до 293 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 5. ХЕ Градина:
 - КНУ до 302 мнм;
 - Дужина бране у круни око 120 m;
 - Кота круне бране до 305 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити прелаз моторних возила преко круне бране;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 6. ХЕ Церје:
 - КНУ до 317 мнм;
 - Дужина бране у круни око 120 m;
 - Кота круне бране до 320 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити прелаз моторних возила преко круне бране;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 7. ХЕ Главица:
 - КНУ до 329,4 мнм;
 - Дужина бране у круни око 175 m;
 - Кота круне бране до 333 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити да се преко круне пешачки и мото/бициклички саобраћај;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 8. ХЕ Ушће:
 - КНУ до 346 мнм;
 - Дужина бране у круни око 155 m;
 - Кота круне бране до 349 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;

- Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 9. ХЕ Гокчаница:
 - КНУ до 359,2 мнм;
 - Дужина бране у круни око 135 m;
 - Кота круне бране до 363 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у десном боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити да се преко круне пешачки и мото/бициклички саобраћај;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради;
- 10. ХЕ Бојанићи:
 - КНУ до 372,5 мнм;
 - Дужина бране у круни око 195 m;
 - Кота круне бране до 375 m;
 - Прибранска хидроелектрана (у телу гравитационе бране);
 - Машинска/ командна зграда у левом боку објекта;
 - Предвидети рибљу стазу;
 - Омогућити да се преко круне пешачки и мото/бициклички саобраћај;
 - Предвидети партерно и архитектонско уређење простора;
 - Обезбедити приступ круни бране и машинској згради.“

*

У глави IV, у одељку 2. ПРАВИЛА ЗА УРЕЂЕЊЕ И ГРАЂЕЊЕ ПОВРШИНА ПОСЕБНЕ (ЈАВНЕ) НАМЕНЕ, подељак 2.4. ПРАВИЛА ЗА ИЗГРАДЊУ МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, 2.4.2. Правила за изградњу далековода 110 kV и њихово прикључење, као и услови за уређење, изградњу и коришћење објекта и површина у коридору далековода, у ставу 12. алинеја 1) речи „Законом о јавним путевима („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 123/07 и 101/11)“ замењују се речима „Законом о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18 – др. закон)“.

*

Глава V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА мења се и гласи:

„V ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Институционални оквир имплементације овог Просторног плана, у ужем смислу, представљају институције које ће директно и непосредно имплементирати политику и концепцију изградње и развоја објекта и система посебне намене, односно система каскадних хидроелектрана на реци Ибар. У том смислу, институционални оквир имплементације Просторног плана чине:

- 1) Акционарско друштво „Електропривреда Србије”, кроз инвестирање даљих активности на пројектовању, изградњи и коришћењу система хидроелектрана, односно као носилац активности од посебне намене;
- 2) Министарства надлежна за послове енергетике и инфраструктуре и Акционарско друштво „Електропривреда Србије”, кроз даљу разраду политика које се односе на производњу, снабдевање и трговину електричном енергијом, као и кроз координацију са другим субјектима и учесницима у имплементацији планских решења;

- 3) Министарство надлежно за послове просторног планирања и урбанизма, кроз контролу даљих активности на изради планске и техничке документације, управног поступка издавања потребних аката (услова, дозвола, одобрења), као и оцењивање потребе и оправданости измене и допуне појединих решења овог просторног плана;
- 4) Министарство надлежно за послове водопривреде, Републичка дирекција за воде и ЈВП „Србијаводе”, кроз контролу и спровођење активности утврђивања водног земљишта и коришћења, управљања и заштите вода, у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- 5) Локалне самоуправе Града Краљева и Општине Рашка, кроз контролу даљих активности на изради планске и техничке документације на локалном нивоу, контролу управног поступка издавања потребних дозвола и одобрења, делимично инвестирање у изградњу појединих инфраструктурних објеката и система, као и објеката компатибилних посебној намени простора (објекти у функцији туризма), и др.

Институционални оквир имплементације, у ширем смислу, чине све институције и органи који ће посредно учествовати у имплементацији планских решења, и то: 1) у области заштите и коришћења природних система и ресурса – министарства надлежна за послове пољопривреде, шумарства, водопривреде и рударства; ЈП „Србијашуме”; ЈВП „Србијаводе” и др.; 2) у области развоја мреже насеља, јавних служби и демографске политике – министарство надлежно за послове локалне самоуправе, регионалног развоја и др.; локалне самоуправе Града Краљева и Општине Рашка; невладине организације и друга правна лица (у државном или приватном власништву); 3) у области развоја привреде – министарства надлежна за послове пољопривреде, индустрије, привреде, туризма и др.; туристичке организације на националном, регионалном и локалном нивоу; невладине организације и локална удружења привредника и предузетника; друга правна лица и др.; 4) у области развоја саобраћаја и инфраструктурних система – министарства надлежна за послове саобраћаја, инфраструктуре, телекомуникација и др.; ЈП „Путеви Србије”; „Електромрежа” АД; јавна предузећа на локалном нивоу; и др.; 5) у области заштите животне средине, природних и непокретних културних добара – министарства надлежна за послове животне средине, културе, туризма и др.; Завод за заштиту природе Републике Србије; Републички завод за заштиту споменика културе; туристичке организације на националном, регионалном и локалном нивоу; невладине организације и локална удружења; и др.

2. СМЕРНИЦЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ПЛАНА

Просторни план се спроводи, у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи, на следећи начин:

1. директно (непосредно), издавањем локацијских услова, за део Просторног плана са разрадом на нивоу детаљне регулације у обухвату земљишта јавне намене, односно за објекте и системе посебне намене дефинисане овим планом;
2. индиректно, израдом урбанистичког пројекта и издавањем локацијских услова, за објекте у туристичким зонама дефинисаним овим планом;
3. индиректно, израдом планова детаљне регулације за планирану електроенергетску мрежу у циљу повезивања планираних хидроелектрана у систем и његовог даљег повезивања на ширу електроенергетску мрежу;
4. индиректно, и то 1) применом и разрадом планских решења Просторног плана у другим просторним плановима подручја посебне намене за саобраћајне и инфраструктурне системе који се налазе у обухвату овог плана, или се укрштају са објектима и системима посебне намене из овог плана; и 2) применом и разрадом планских решења у планским документима јединица локалне самоуправе, првенствено Просторног плана Града Краљева и Просторног плана општине Рашка.

Површине јавне намене дефинисане овим планом као површине акваторија КНУ (водено огледало), стогодишњих вода и брана (хидро-електране, хидротехнички објекти) утврђују се као водно земљиште, у складу са чланом 10. Закона о водама.

На основу овог плана, за обухват површина јавне (посебне) намене, приступа се изради пројеката парцелације и препарцелације и формирању парцела јавне намене, за потребе изградње брана и хидро-електрана, формирање акумулација и изградње путне и друге инфраструктуре. У случају неслагања текстуалног описа катастарских парцела јавне намене и графичких прилога плана регулације и нивелације, меродавни су графички прилози (Детаљни приказ посебне намене са планом нивелације и регулације, 1-15).

У случају када није утврђена граница између површина јавне намене дефинисаних овим планом, или у случају када је границу потребно додатно кориговати у складу са детаљнијим решењима из техничке документације, граница између површина јавне намене се дефинише пројектима парцелације и препарцелације.

Пројекти парцелације и препарцелације се израђују по правилу посебно за сваку од десет локација објеката и система посебне намене, као и посебно за потребе формирања парцела путне и друге инфраструктуре. По потреби, и у зависности од начина и динамике реализације планских решења, пројекти парцелације и препарцелације се могу израђивати и за више локација обједињено, или се могу израђивати и за мање просторне целине од наведених.

Пројектима парцелације и препарцелације дефинишу се посебне парцеле водног земљишта за акумулације (КНУ и КМУ) и за брану са хидро-електраном и пратећим површинама и објектима, односно посебне парцеле за потребе изградње путне и друге инфраструктуре.

Овај Просторни план представља основ за проглашавање јавног интереса и експропријацију земљишта и објеката за потребе изградње брана, хидро-електрана, формирање акумулација и изградње путне и друге инфраструктуре.

У обухвату овог плана, изван земљишта јавне намене, дозвољена је препарцелација катастарских парцела, а у циљу обједињавања преосталих делова катастарских парцела након експропријације са другим деловима или целим катастарским парцелама.

До привођења простора планираној намени и експропријације земљишта, у површинама јавне намене одређеним овим планом, могуће је само текуће одржавање постојећих објеката, санација и реконструкција, без промене грађевинских елемената, габарита и волумена објеката.

У току спровођења овог Просторног плана, кроз израду техничке документације, могућа је измена просторног решења физичких структура (садржаним у тематским картама детаљног приказа посебне намене са планом нивелације и регулације), уз услов да се тиме не мења граница планираних површина јавне намене, односно граница целина и зона посебне намене. За потребе изградње објеката посебне намене и формирања инфраструктурних коридора, као и других јавних радова, где техничка документација покаже потребу да се изађе из регулације дефинисане овим планом, могућа је израда урбанистичког пројекта у циљу дефинисања проширења регулације (земљишта јавне намене) у складу са чл. 60 и 61 Закона о планирању и изградњи.

У току спровођења овог Просторног плана и израде техничке документације могуће је за планска решења дефинисати и користити ознаке стационажа Државног пута ІБ реда бр. 22 које се разликују од стационажа дефинисаних у овом плану, а што је последица промене референтног система ЈП „Путеви Србије“ (очекиване корекције броја стационаже су око – km 216+846).

2.1. Директна имплементација Просторног плана

Просторни план представља плански основ за издавање локацијских услова, у складу са правилима уређења и грађења, за следеће објекте и системе посебне намене:

- 1) за потребе изградње десет хидро-електрана на реци Ибар (Лакат, Маглич, Добре стране, Бела глава, Градина, Церје, Главица, Ушће, Гокчаница и Бојанићи), односно изградње

брана и формирање акумулација, изградње објеката за машинска постројења и управне зграде, изградње приступних путева до постројења и круна бране, изградње других пратећих објеката и инфраструктурних система у функцији хидро-електрана и њиховог повезивања на постојеће и планиране инфраструктурне мреже (укључујући и планирана разводна постројења 110 кV);

2) за потребе изградње нових деоница државног пута ІБ реда бр. 22, односно измештање постојећих деоница које се потапају услед формирања акумулација, и то: измештање деонице на профилу ХЕ Маглич од оквирне станице на km 396+035.89 до km 399+525.71; измештање деонице на профилу ХЕ Добре стране од km 401+403.00 до km 403+600.00; измештање деонице на профилу ХЕ Бела глава од оквирне станице на km 406+075.96 до km 407+226.29; измештање деонице на профилу ХЕ Церје од оквирне станице на km 413+712.27 до km 415+777.62; за потребе изградње планираних мостова и локалних путева одређених на земљишту јавне намене овим планом.

2.2. Индиректна имплементација Просторног плана – израда урбанистичких пројеката

Пре издавања локацијских услова обавезна је израда урбанистичког пројекта за потребе изградње објеката у туристичким зонама, и то за следеће објекте:

- 1) за потребе изградње објеката у функцији туризма, угоститељства, спорта и рекреације на акваторијама и обалама новоформираних акумулација, односно у туристичким зонама одређеним овим планом (на основу правила овог плана, Поглавље 2.3.); и
- 2) за потребе изградње објеката других намена (допунске и пратеће активности, нпр. становање, пословање, привреда и др.) у туристичким зонама одређеним овим планом, при чему се примењују правила из „Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу” („Службени гласник РС”, број 22/15).

2.3. Спровођење Просторног плана израдом урбанистичких планова

За потребе изградње планиране електроенергетске мреже у циљу повезивања планираних хидроелектрана у систем и његовог даљег повезивања на ширу електроенергетску мрежу, обавезна је израда планова детаљне регулације, и то за:

- 1) сектор 1 - као низводни сектор (БогUTOвац) са везама разводног постројења БогUTOвац, хидроелектране „Лакат” и „Маглич” и веза разводног постројења БогUTOвац постојећи далековод 110 кV Краљево – Рашка;
- 2) сектор 2 - средњи сектор „Бела глава” и обухвата далеководе 110 кV из разводног постројења „Бела глава” са везама до хидроелектрана „Добре стране”, „Бела глава” и „Градина” као и везом са постојећим далеководом 110 кV Краљево – Рашка;
- 3) сектор 3 - узводни сектор „Пусто поље”, обухвата везе хидроелектране „Церје”, „Главица”, „Ушће”, „Гокчаница” и „Бојанићи” са разводним постројењем у „Пустом пољу” као и везу разводног постројења „Пусто поље” са новим далеководом Краљево – Рашка;
- 4) Далекковод 2x110кV Краљево 3 – Нови Пазар 2.

2.4. Однос Просторног плана са другим планским документима и смернице за израду и усаглашавање планова

У обухвату Просторног плана, а на подручју изван површина посебне (јавне) намене и туристичких зона, примењују се важећи плански документи, и то Просторни план Града Краљева и Просторни план општине Рашка, укључујући и све важеће урбанистичке планове. Просторни план Града Краљева и Просторни план општине Рашка (који остају на снази у целости) примењују се по питању намене површина (пољопривредно, шумско, водно и

грађевинско земљиште) и правила уређења и правила грађења, у обухвату овог Просторног плана, а на подручју изван површина посебне (јавне) намене и туристичких зона.

План генералне регулације насеља Ушће се не примењују у делу, односно за подручја, која се налазе у обухвату површина посебне (јавне) намене и туристичких зона, односно у површинама планираним за директно спровођење овим Просторним планом.

Надлежне службе Скупштине Града Краљева и Скупштине општине Рашка дужне су да прате усаглашеност планских докумената са овим просторним планом и да по потреби покрећу процедуру измене и дупуне планских докумената са циљем усаглашавања са овим планом.

Како би се обезбедила неопходна координација у имплементацији Просторног плана, потребно је применити посебне принципе који подразумевају: континуално преиспитивање и новелирање Плана, што повећава вероватноћу да планске одлуке буду међусобно усклађене и усаглашене са новим околностима и концепцијама; сагледавање и дефинисање импликација имплементације планских одлука и решења, као и утицаја стратешког оквира на постојеће планове и другу развојну документацију; међусобно усклађивање програмско-пројектних елемената који се односе на имплементацију, као и мера и инструмената имплементације; и, уравнотежавање формалних и неформалних корака у имплементацији, односно планској комуникацији и интеракцији (у циљу избегавања да неформалне процедуре претходе формалним процедурама)

У случају израде нових просторних и урбанистичких планова који би обухватили део подручја овог просторног плана (изван подручја посебне/јавне намене), потребно је испоштовати следеће основне смернице, и то:

- 1) даљи развој вишенаменског коришћења вода реке Ибар и њених притока, које би, поред производње електричне енергије, обухватило и водоснабдевање, мелиорације, риболов, бањски туризам и др.;
- 2) одржавање функционалности свих инфраструктурних система у долини Ибра, првенствено државног пута IB реда, железничке пруге, локалних путева, приступних путева објектима брана и хидроелектрана, инфраструктурних система и туристичких локација;
- 3) даље уређење и актуелно коришћење појединих делова тока реке Ибар и планираних акумулација, као и брдско-планинског залеђа, за развој спортско-рекреативног туризма;
- 4) максимално очување постојећег биодиверзитета, како у зони непосредног приобаља, тако и на ширем подручју.
- 5) унапређење идентитета долине Ибра (као центра средњевековне Србије), кроз адекватну заштиту, уређење и презентацију културно-историјских споменика и богатог наслеђа;
- 6) архитектонско и визуелно складно уклапање нових објеката у непосредној близини акумулација са природним амбијентом каскадних акумулација у долини Ибра.

Израда урбанистичких пројеката и урбанистичких планова на подручју овог просторног плана (изван обухвата посебне/јавне намене) могућа је у складу са важећим просторним плановима јединица локалне самоуправе и урбанистичким плановима.

2.5. Спровођење Просторног плана у секторским плановима и програмима

Спровођење и усаглашавање планских концепција, решења и пропозиција утврђених овим просторним планом у секторским плановима и програмима у складу са законом, обезбеђују:

- управљач заштићеног подручја, доношењем плана управљања и годишњих програма управљања заштићеним подручјем;
- Републички завод за заштиту споменика културе и Завод за заштиту споменика културе у Краљеву, у сарадњи с надлежним локалним самоуправама и приватним сектором, утврђивањем средњорочних и годишњих програма истраживања и заштите непокретних културних добара.

- министарство надлежно за водопривреду, односно Републичка дирекција за воде, у сарадњи са ЈВП „Србијаводе”, усклађивањем годишњих програма изградње, реконструкције и одржавања водопривредних објеката у Републици Србији; изработом пројекта антиерозионе заштите за сливове планираних акумулација; доношењем програма мониторинга квалитета воде и заштите вода, а у сарадњи са министарством надлежним за заштиту животне средине;
- органи локалне самоуправе, доношењем средњорочних и годишњих програма развоја водоводне и канализационе инфраструктуре; планова и двогодишњих програма управљања отпадом и одлукама о комуналном реду;
- органи локалне самоуправе, у сарадњи са министарством надлежним за водопривреду, доношењем плана за проглашење ерозионих подручја и плана одбране од бујичних поплава на водотоковима ван система редовне одбране од поплава;
- органи локалне самоуправе, уз помоћ надлежног министарства, туристичких организација и туроператера, различитих невладиних и других организација, доношењем програма развоја туризма и програма промотивних активности;
- органи локалне самоуправе, у сарадњи са министарством надлежним за пољопривреду и шумарство, асоцијацијама пољопривредних произвођача и власницима земљишта, доношењем програма уређења пољопривредног и шумског земљишта;
- ЈП „Србијашуме”, ревизијом општих основа газдовања шумама за шумска подручја обухваћена овим Просторним планом и посебних основа газдовања шумама за газдинске јединице обухваћене овим Просторним планом; у сарадњи са власницима земљишта, изработом програма газдовања шумама и пошумљавања земљишта у приватном власништву, којима би се поузданије утврдило стање ових шума, а плановима газдовања уважили општи заштитни и посебни поседнички интереси за сваки део шуме;
- Ловачки савези и корисници ловног подручја, ревизијом, односно доношењем ловних основа за газдовање ловним подручјем и ловиштима и годишњих планова газдовања ловиштима у обухвату овог просторног плана;
- ЈП „Путеви Србије”, у сарадњи са надлежним локалним самоуправама, усклађивањем средњорочних и годишњих програма изградње, рехабилитације и одржавања државних путева;
- надлежне локалне самоуправе, односно општинска јавна предузећа надлежна за путеве, усклађивањем средњорочних и годишњих програма развоја општинских путева;
- надлежне локалне самоуправе у сарадњи с министарством надлежним за заштиту животне средине, реализацијом акционих програма заштите животне средине, преко локалних еколошких акционих планова (ЈЕАП);
- локалне самоуправе, доношењем планова управљања отпадом којима ће се утврдити мрежа трансфер станица и начин управљања отпадом; и др.

3. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Изградња десет хидро-електрана на реци Ибар (Лакат, Маглич, Добре стране, Бела глава, Градина, Церје, Главица, Ушће, Гокчаница и Бојанићи), са свим пратећим објектима и инфраструктурним системима представља приоритет у развоју енергетског сектора Републике Србије и Акционарског друштва „Електропривреда Србије“ као носиоца активности и инвестиција. У оквирном временском хоризонту Просторног плана од десет година предвиђа се изградња и пуштање у рад целокупног планираног система од десет хидроелектрана.

Као приоритет у реализацији система хидроелектрана, односно прва фаза у имплементацији Плана до краја 2028. године, посебно се издваја измештање деоница државног пута ИБ реда бр. 22, изградња приступних путева, изградња ХЕ у складу са динамиком инвеститора/управљача, изградња и комплетирање планиране електро-енергетске мреже и сл.

Основне планско-програмске мере и инструменти имплементације овог просторног плана су:

- 1) израда пројеката парцелације и препарцелације за површине јавне намене;
- 2) израда елабората о експропријацији за површине јавне намене;
- 3) израда техничке документације за сваку од планираних хидро-електрана и за деонице државног пута IБ реда бр. 22 које се измештају;
- 4) израда и доношење одговарајућег управног акта за утврђивање граница водног земљишта у складу са чланом 11. Закона о водама и овим планом;
- 5) израда Општег плана одбране од поплава, израда оперативних планова одбране од поплава за сваку од хидроелектрана, као и израда Плана за проглашење ерозионих подручја и одбрану од бујичних поплава за Општину Рашка.

Дефинисање посебних нормативно-правних, финансијских или организационих мера и инструмената имплементације ће бити спроведено кроз даљу израду и ревизију техничке документације.

Посебна организациона мера и инструмент имплементације јесте дефинисање управљања над површинама и објектима посебне намене дефинисаним овим планом, а што ће међусобно регулисати министарства надлежна за послове водопривреде и енергетике, односно Републичка дирекција за воде, ЈВП „Србијаводе“ и Акционарско друштво „Електропривреда Србије“.

Посебна организациона мера и инструмент имплементације јесте и успостављање система за осматрање и обавештавање, који ће континуално и у реалном времену да обезбеди све податке за праћење стања акумулација и брана у редовним условима експлоатације, а у периодима формирања поплавних таласа да омогући обавештавање и узбуњивање становништва на угроженом подручју дуж акумулација и низводно од брана.

Обавеза Акционарског друштва „Електропривреда Србије“, као носиоца инвестиције на изградњи система Ибарских хидроелектрана, јесте да у потпуности финансира израду техничке документације и целокупно извођење радова, за:

1. Изградњу објеката и система посебне намене, и то: хидроелектрана и брана, са свим пратећим објектима као што су приступни путеви, управне зграде и машинска посторјења и друга потребна инфраструктура; објеката заштите од вода и обалоутврда; објеката антиерозивне заштите; разводних постројења и прикључних далековаода 110 kV; и измештање и изградњу четири нове деонице државног пута I реда М 22.
2. Изградњу других објеката од значаја за даљи развој јединица локалне самоуправе и коришћење планског подручја, и то: свих постојећих инфраструктурних објеката и система који се измештају из зона посебне намене, или чији режим рада се ремети и захтева одговарајуће реконструкције; новог моста преко Ибра у насељу Богутовац; новог моста преко Ибра код Маглича; насипања терена и платоа за изградњу спортског туристичког центра у Магличу; кајак стазе Маглич – Лакат, са свим потребним радовима на уређењу корита Ибар, као и изградња и уређење платоа за потребе коришћења кајак стазе; кајак стазе Ушће низводно од ХЕ Ушће (оријентационе дужине око 300m); пешачке стазе од бране Маглич до новог моста у Магличу, односно до средњовековног града Маглича; нових деоница локалних и некатегорисаних путева који се потапају; и прелаза за моторна возила преко брана Градина и Церје.“